

Лабораторна робота №5 АКСОНОМЕТРИЧНІ ПРОЕКЦІЇ Методичні вказівки

5.1. Побудова аксонометричних проєкцій

Аксонометричні проєкції дозволяють одержати більш наочне зображення предмета ніж його зображення в системі ортогональних проєкцій.

Суть аксонометричного проєкціювання полягає в тому, що предмет разом із системою ортогональних координат, до якої він віднесений, паралельно проєкціюють на вибрану площину Π' аксонометричних проєкцій. Напрямок проєкціювання не співпадає за напрямком із жодною з осей координат.

На рис. 5.1.1. дано схему проєкціювання точки A на площину Π' . Напрямок проєкціювання показаний стрілкою S . Осі OX, OY, OZ ортогональної системи координат проєкціюються на Π' в осі аксонометричної системи $O'X', O'Y', O'Z'$. Точка A' - аксонометрична проєкція точки A , точка A'' - вторинна проєкція точки A . Залежно від напрямку проєкціювання відрізки $O'A'x=X', O'A'y=Y', O'A'z=Z'$ на аксонометричних осях будуть менші або більші натуральних відрізків $OAx=X, OAy=Y, OAz=Z$.

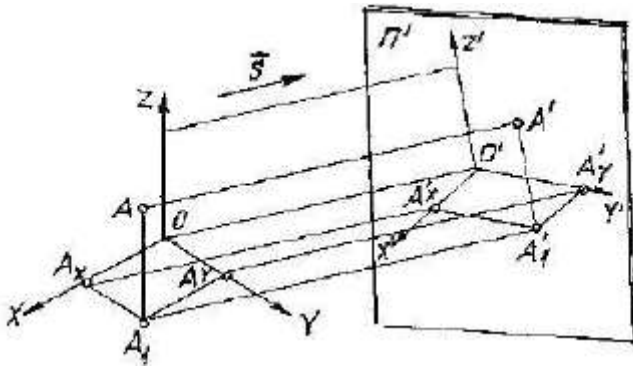

Рис. 5.1.1

Відношення довжини аксонометричної проєкції відрізка координатної осі до довжини самого відрізка цієї осі називається коефіцієнтом (показником) спотворення.

$$\frac{O'A'_x}{OA_x} = \frac{X'}{X} = u \qquad \frac{O'A'_y}{OA_y} = \frac{Y'}{Y} = v \qquad \frac{O'A'_z}{OA_z} = \frac{Z'}{Z} = w$$

©Кух А.М.

Отже, аксонометричні координати точки обчислюються за формулами:

$X'=Xu$; $Y'=Yv$, $Z'=Zw$, де X, Y, Z – ортогональні координати точки.

Якщо напрямок S проєкціювання перпендикулярний до площини Π' , то аксонометрична проєкція називається *прямокутною*, в іншому разі – *косокутною*. Показники спотворення зв'язані співвідношеннями:

в прямокутній аксонометрії – $u^2+v^2+w^2=2$;

в косокутній аксонометрії – $u^2+v^2+w^2=2+\text{ctg}^2\varphi$; де φ – кут між напрямком проєкціювання і площиною проєкцій Π' .

Стандартом (ГОСТ 2.317-68, дата останньої зміни - 2006р.) передбачено використання п'яти видів аксонометрії.

5.2. Прямокутна ізометрія.

В прямокутній ізометрії коефіцієнти спотворення по всіх трьох осях однакові: $u=v=w$. Підставляючи ці коефіцієнти в формулу $u^2+v^2+w^2=2$, одержимо точні або теоретичні показники спотворення $u=v=w=0,82$.

Отже, $x'=0,82x$, $y'=0,82y$, $z'=0,82z$.

Для спрощення побудов в ізометрії не використовують теоретичні коефіцієнти спотворення (0,82), а користуються коефіцієнтами спотворення, які дорівнюють одиниці. Їх називають *приведеними*: $u=v=w=1$.

В результаті одержують дещо збільшене зображення, що не псує наочності. Це збільшення становить $1/0,82=1,22$ рази.

На рис.5.2.1 показано розташування осей у прямокутній ізометрії.

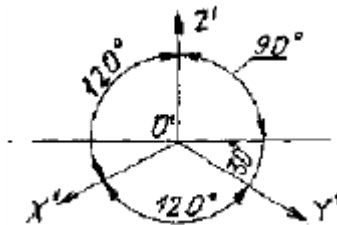

Рис.5.2.1

Зображення точки, прямої, трикутника в прямокутній ізометрії показані на рис. 5.2.2.-5.2.4. Побудова куба - на рис.5.2.5.

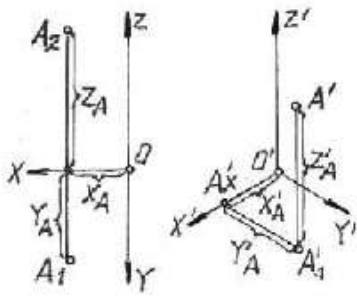

Рис. 5.2.2.

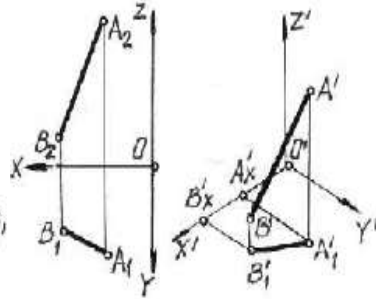

Рис. 5.2.3.

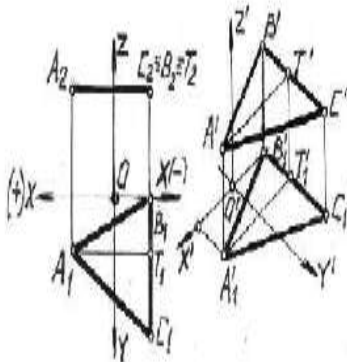

Рис. 5.2.4.

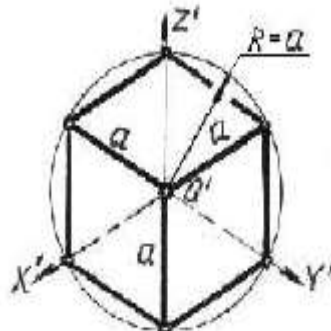
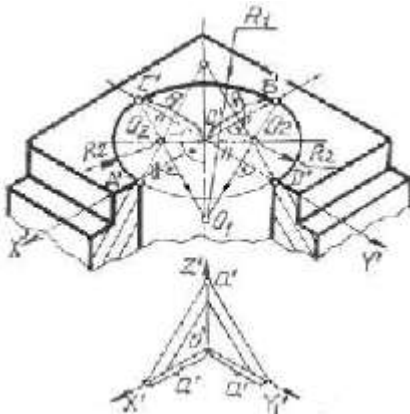

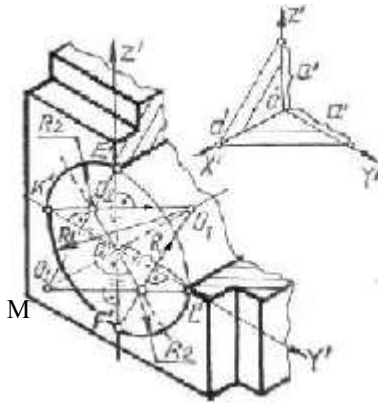
Рис. 5.2.5.

5.3. Зображення кола в прямокутній ізометрії

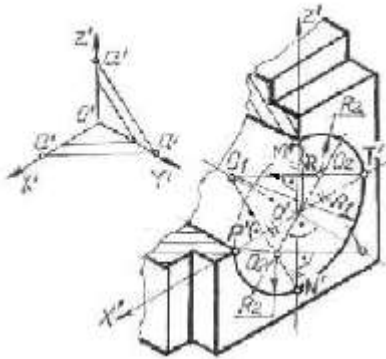
Приклад побудови овалу в площині $X'O'Y'$
 $O'A'=O'B'=R$
 $O'C'=O'D'=R$
 R – радіус кола, розташованого в площині XOY

Рис. 5.3.1

Приклад
побудови овалу в
площині $Y'O'Z'$
 $O'E'=O'F'=R$
 $O'K'=O'L'=R$
 R – радіус кола,
розташованого в
площині YOZ

Рис. 5.3.2

Приклад побудови
овалу в площині $X'O'Z'$
 $O'P'=O'Q'=R$
 $O'M'=O'N'=R$
 R – радіус кола,
розташованого в площині XOZ

Рис. 5.3.3

На рис. 5.3.4 показані приклади штрихування в прямокутній ізометрії.

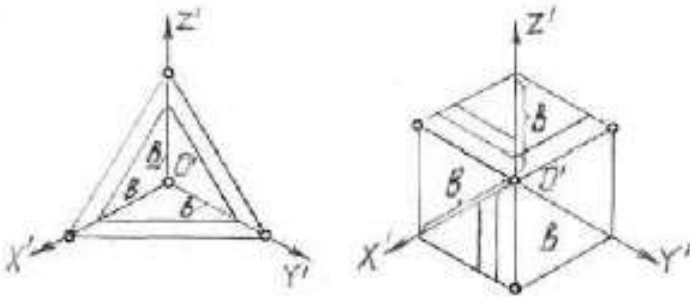

Рис.5.3.4

Контрольні запитання

1. У чому суть аксонометричного проектування?
2. Що називають коефіцієнтом спотворення?
3. Як класифікують аксонометричні проєкції?
4. У чому перевага аксонометричних проєкцій перед комплексними?
5. Як будувати осі в прямокутній ізометрії і чому дорівнюють показники спотворення по аксонометричних осях?

Практичні завдання.

1. Дано: комплексний рисунок піраміди. Побудуйте аксонометричне зображення піраміди в прямокутній ізометрії. Коефіцієнти спотворення взяти приведені, запишіть їх:

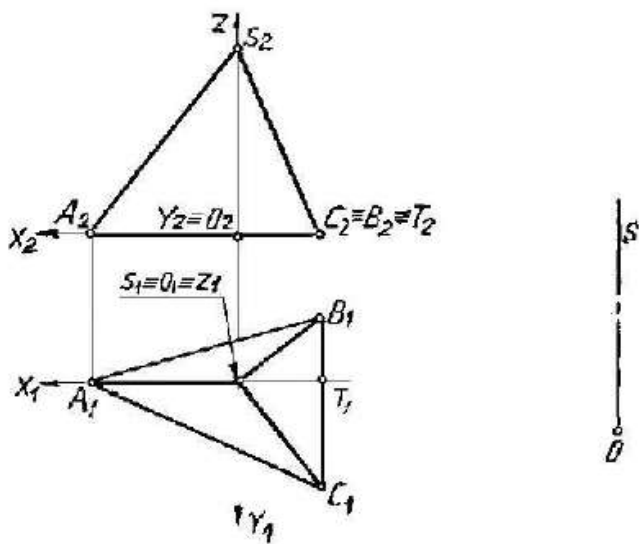
©Кух А.М.

_____ = _____ = _____

Запишіть координати точки T: X= _____

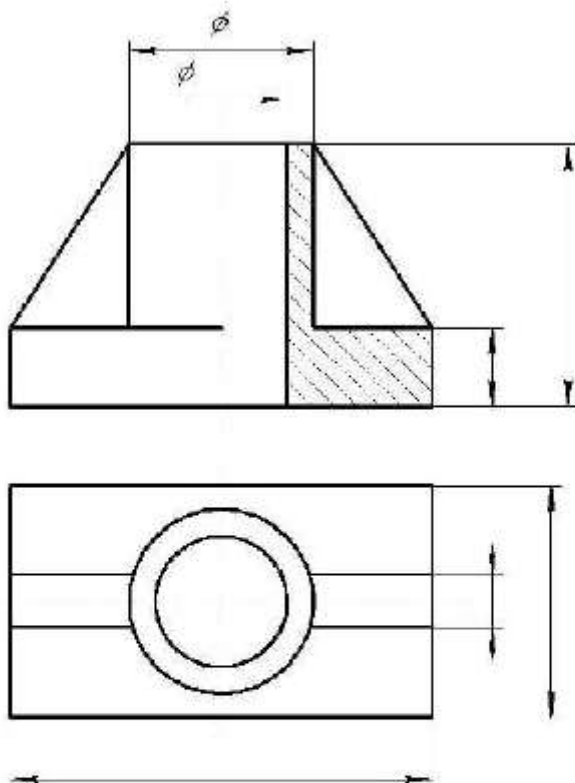
Y= _____

Z= _____

©Кух А.М.

2. Дано: рисунок моделі. Побудуйте аксонометричний рисунок моделі в прямокутній ізометрії

©Kyx A.M.

3. Накреслити три зображення деталі з розрізами (формат А3).
4. Виконати зображення деталі в прямокутній ізометрії з вірізом передньої чверті координатними площинами.

Варіанти завдань.

№варіанта	№рис	a	в	с	d	d ₁	d ₂
		мм					
1	16	60	85	8	30	35	40
2	17	63	85	5	35	40	45
3	18	70	90	8	40	45	36
4	19	75	95	10	40	35	50
5	20	60	85	5	35	40	30
6	21	65	88	6	40	35	30
7	22	70	95	10	35	50	45
8	23	75	95	8	45	40	45
9	24	60	80	8	35	32	25
10	25	65	85	10	30	25	35
11	26	70	90	6	45	40	35
12	27	75	98	5	50	45	40
13	28	60	75	5	40	30	35
14	29	65	88	10	25	30	40
15	30	70	90	5	52	40	48

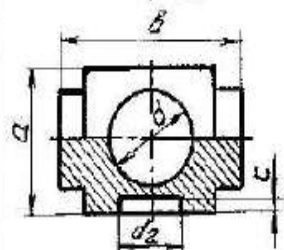
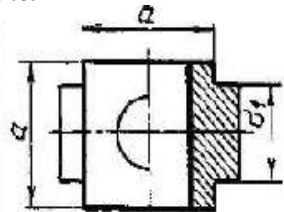

Рис. 1

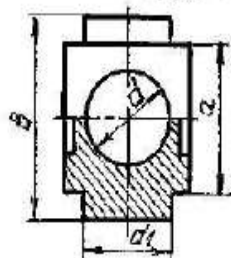
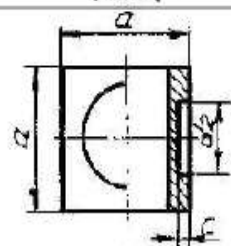

Рис. 2

Приклади виконання ГР "Аксонетрія"

